

2x

JOULUKUU

Julkaisija:
Kakskertaseura ry

2 • 2014

Sisältö

Koulun saaminen ei edellytä Kaksikerran arvoista tinkimistä.....	3
Kaksikerran Käräjät - käräjäpuhe	8
Vuoden Kaksikertalainen Jaana Majatie: Kaksikertalaisuus on yhteisöllisyyttä	12
Kysymyksiä kaavoituksesta	15
Unelmista totta 11.7.2014 - koulumuistoja 60 vuoden takaa!	19
Koulurauhan julistaminen Haarlan koulussa	22
Haarlan koulun kuulumisia	24
Hiihtovaellus Qaanaaq - Siorapaluk.....	26
Kulttuuri- ja toimintatyöryhmän puheenjohtaja Piia Kramsu:.....	30
Kaupunginosaviikko Kaksikerta 1.12. - 7.12.2014.....	34
Kaksikerran Kotiseutuyhdistyksen toimintaa.....	36
Kaksikertaseura tiedottaa.....	37
Liity nyt jäseneksi	49
Kaksikertaseura ja hallitus	50

Kansikuva: Jaakko Tolonen.

Kuva: Pirjo Koskinen.

Koulun saaminen ei edellytä Kaksikerran arvoista tinkimistä

Tämän vuoden syyslukukauden alusta lukien Kaksikerran koulu pistettiin pöytälaatikkoon. Oppilaat ja opettajat siirrettiin säästösyistä muodollisesti Haarlan koulun kirjoihin. Kaksikerran koulu oli toiminut Haarlan koulun katon alla hyvissä puitteissa jo vuodesta 2006. Silloin Kaksikerran koulun vanhempiyhdistys ei hyväksynyt Turun kaupungin ehdotusta korjata homevaurioitunutta Kaksikerran koulurakennusta, vaan järjestämällä koululakon vei tahonsa läpi oppilaiden ja opettajien siirtämisestä juuri valmistuneeseen Haarlan kouluun. Kaksikertaan on toki luvattu rakentaa uusi koulu, kunhan oppilasmäärä täyttää vaaditun rajan. Kaukana tuo raja ei ole, sillä rajana pidetystä 100 oppilaan määrästä puuttuu vain kymmenisen prosenttia. Tätä kirjoittaessani sanomalehdissä keskustellaan Turun kaupungin suunnitelmasta lakkauttaa koko joukko kouluja ja päiväkoteja. Arvoitukseksi jää, olisiko Kaksikerran koulu nyt myös lakkautusuhan alla, jos siirtyminen Haarlaan ei olisi tuolloin tapahtunut.

Satava-Kaksikerran kaavan laatimisessa asukkaiden myötämieltä tiiviille raken-

tamiselle on koskeltu lupaamalla koulu ja päiväkoti. Niiden saaminen ei kuitenkaan ole sidoksissa siihen, onko uusien omakotitonttien koko 1000 m² vai 3000 m². Nykyisellä 1400 vakinaisen asukkaan väestömäärällä kouluikäisten oppilaiden määrä on n. 90. Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035:n mukaisella asukas-

Kuva: Marjo Kalliomäki

Kuva: Mirja Rakkolainen

määrän lisäyksellä (500) tulisi 20-30 oppilasta lisää. Koulun saamiskynnys ylittyisi siis jo varsin kohtuullisella määrällä uusia asukkaita. 2X-lehden 2013•1 haastattelussa Kaks kertaseuran kunniapuheenjohtaja Markku Monnonen arvioi saarten arvokkaan luonnon säilyttävän ja vetovoimaa lisäävän rakentamistavan sallivan asukasluvun tuplaamisen 3000 asukkaaseen, ei enempää.

Osayleiskaavan tavoitteita ei ole vielä käsitelty ja hyväksytty normaalissa järjestyksessä, vaikka kaavan aikataulun mukaan sen piti tapahtua joulukuussa 2013. Jos tavoiteltava asukaslisäys nousee merkittävästi Monnosen mainitsemasta, vaarantuu saarten arvojen säilyminen. Myös yhdenkin tiiviin korttelin rakentaminen ikään kuin malliksi vaarantaa arvojen säilymisen, koska täysin varmaa on, että tämä kaavoituskierron ei ole viimeinen. Myöhemmin tiiviit korttelit leviävät ja niitä tulee lisää, kunnes ne valtaavat saaremme, kuten on käynyt Hirvensalossa. Nyt kuitenkin kaavallaan saarten vakinaisen asukasmäärätavoitteen nostamista jopa 5000 asukkaaseen. Vapaa-ajan asukkaat mukaan lukien kokonaismäärä nousisi 9000 asukkaaseen.

Avainkysymys on, miten päättäjät ottavat huomioon alueen nykyisten yhteensä yli 5000 asukkaan lähes yhtenäisen vaatimuksen luontoarvot säilyttävästä kaavoittamisesta.

Kaks kerta-Satavan vesiosuuskunnan toiminta-aluehakemus on matkalla kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuus-

ton käsittelyyn. Huhtikuussa Kaks kertaseura antoi hakemuksen johdosta pyydetyn lausunnon ja marraskuussa päätöstä valmistelleen työryhmän esitykseen lausuntoa täydentävän mielipiteen. Lausunnossa painotettiin kaupungin asemaa laillisuusvalvojana kaks kertalaisten puolesta. Hakijan tulee täyttää voimassa olevan lain määräykset ennen kuin toiminta-alue voidaan vahvistaa. Näin toimien vaatimukset osuuskunnan käytäntöjen ja maksujen mahdollisesta oikaisemisesta lainmukaiseksi eivät jäisi tulevalla toiminta-alueella olevien yksittäisten kiinteistöjen omistajien ajettaviksi.

Seura on edellyttänyt myös Kaks kertan kaavoitusprosessin ja päätöksenteon toteuttamista valmiiksi asti normaalissa järjestyksessä ennen vesiosuuskunnan toiminta-alueen vahvistamista. Yksityiset asemakaavahankkeet ja niihin kytköksissä oleva vesiosuuskunnan toiminta-aluekysymys eivät saa ohjata Satava-Kaks kertan osayleiskaavoitusta. Kaavoittamisen on tapahduttava koko yhteiskunnan ja erityisesti alueen asukkaiden intressien pohjalta.

Me kaikki haluamme, että Kaks kertaan tulee koulu ja päiväkotit. Niiden saamiseksi ei tarvitse eikä pidä rakentaa tiiviitä kortteleita, jotka tuhoavat saariston luontoa ja alentavat alueen asuin- ja virkistysympäristön arvoja. Kaks kertan asukasmäärää voidaan lisätä saariston arvot säilyttävällä ja niitä jopa lisäävällä tavalla!

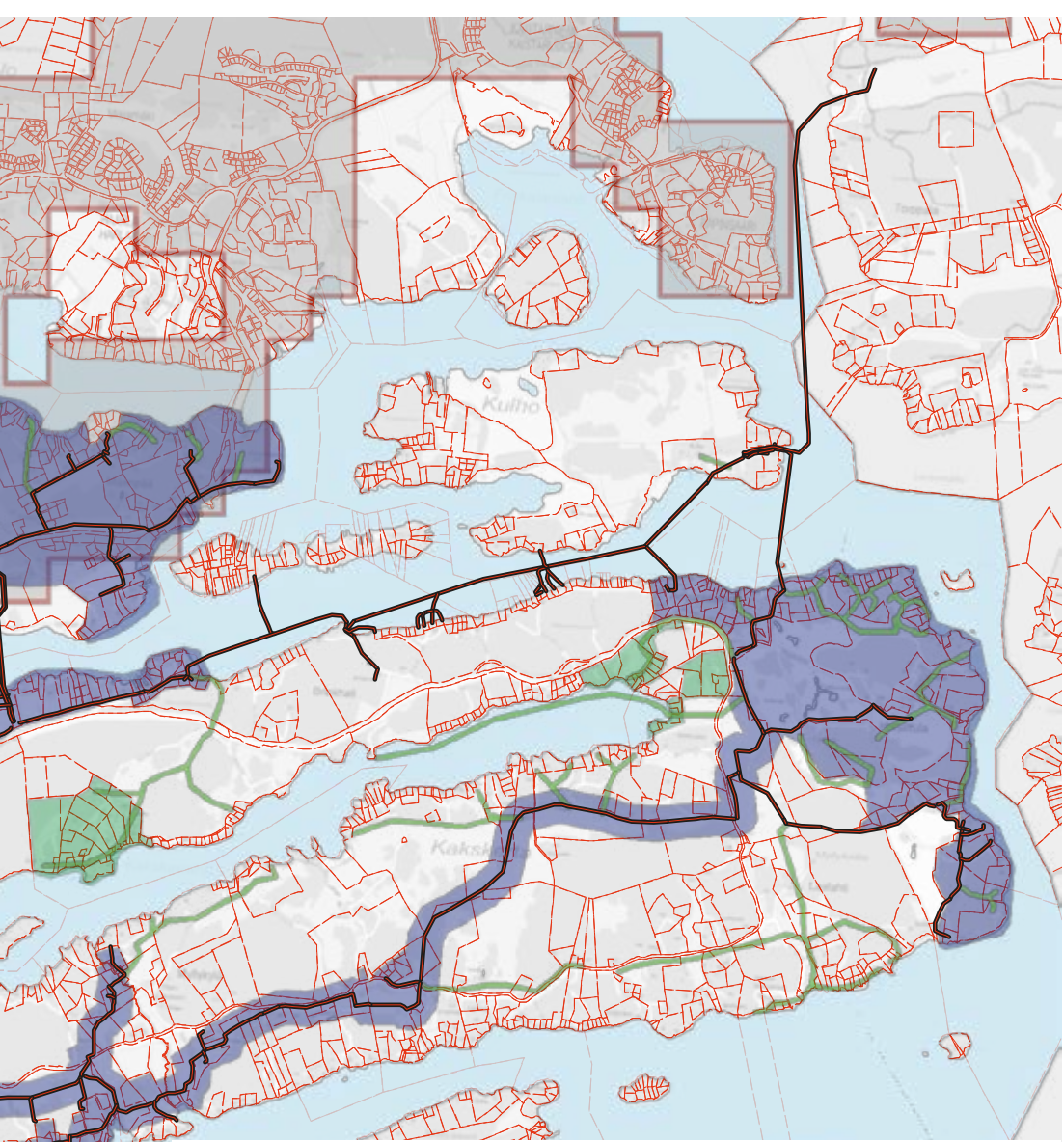
Merkintöjen selitys

	RAKENNETTU LINJA
	RAKENTAMATON LINJA
	Toiminta-alue
	Tavoitteellinen alue
	YKR-TAAIAMA 2012
	Vesistö
	Kinteistöt 11.2013

0 2

kilometriä

**KAKSKERTA-SATAVAN VESIOSUUSKUNNAN TOIMINTA-ALUE
JA TAVOITTEELLISET ALUEET**

Säilytysnumero
Förvaringsnummer

Mittakaava
Skala: ks. jana kartan vasemmassa alareunassa (1:30 000 koossa A3)

Diarienumero
Diarienummer

**ALUE
Satava ja Kakskerta**

TURUN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖTOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

ÅBO STADS MILJÖSEKTOR / STADSPLANERING

KV

Pirttija
Ritare

Valmistaja
Beredare

valmistelija
valmistelija työryhmä

Turku
Åbo 1.11.2014

Toimialajohtaja

Kaksikerran Käräjät - käräjäpuhe

Hyvät kaksikertalaiset ja Kaksikertapäiville osallistujat!

Kaksikerran käräjillä on pitkät perinteet: Ensi vuonna tulee kuluneeksi 50 vuotta ensimmäisistä Kaksikerran käräjistä. Myös Kaksikertapäiviä on järjestetty jo liki 15 vuoden ajan. Minulle on ilo päästä omalta osaltani osallistumaan tähän traditioon.

Teidän kotisaarenne historia on myös kunnioitettava: näillä seuduilla on eletty keskiajasta lähtien. Esimerkiksi täällä Harjattulan alueella on asuttu jo 1200-luvulla. Vieläkin varhaisemmasta elämästä Kaksikerrassa kulkijaa muistuttavat pronssikaudenaikaiset hautakiviröykkiöt eli hiidenkiukaat.

Kaksikerran kunta perustettiin vuonna 1865. Sitä ennen Kaksikerta oli osa Kaarinan pitäjää ja vuonna 1968 se liitettiin osaksi Turkuja.

Pitkään Kaksikerta oli oma maailmansa kaupungin vieressä: Vielä reilusti 1900-luvun puolella tänne kuljettiin saaristovenein ja -laivoin ja talvella jään

yli jalan. Autoliikenteelle sopiva tieyhteys saatiin vasta 1930-luvulla.

Nykyään kauppatorilta pääsee bussilla saarelle reilussa puolessa tunnissa. Silti Kaksikerrassa on onnistuttu säilyttämään poikkeuksellisen hyvin aito saaristolaitunnelma. Kaksikerta on luonnonkaunis, merellinen, yhteisöllinen – kapale saaristoa kaupungin kupeessa.

Kaksikerta on vilkas saaristolaisyhteisö. Alueella toimii useita aktiivisia yhdistyksiä ja seuroja. Lisäksi esimerkiksi Harjattulan golfkenttä, Paasikivi-Opisto ja Brinkhallin kartano kahvioineen ilahduttavat sekä paikallisia asukkaita että houkuttelevat alueelle matkailijoita.

Viime vuonna uniikki saaristokaupunginosa sai ansaitun tunnustuksen, kun Kaksikerta palkittiin Suomen kotiseutuliiton valtakunnallisella Vuoden kaupunginosa -palkinnolla.

Turun kaupunginosana Kaksikerta on ainutlaatuinen, omaleimainen ja sen merkitys koko kaupungille on suuri. Luonnonläheinen ja aivan kaupungin

vieressä sijaitseva Kaksikerta on houkutteleva virkistysalue, jossa voi rauhoittua ja hengähtää hetken. Se on myös kotisaari yli 600 turkulaiselle.

Kaupungin valtuustossa viime maanantaina hyväksytyn tuoreen kaupunkistrategian mukaan Turku on vuonna

Kaupunginjohtaja Aleksis Randell.

2029 pohjoisen Itämeren mielenkiintoinen kaupunki. Meri ja merellisyys ovat Turulle huomattavia vetovoimatekijöitä nyt ja tulevaisuudessa. Siksi onkin niin tärkeää, että Turusta löytyy aitoa saaristoa, jota Kaksikerran jylhät kalliot ja luonnonkauniit maisemat erinomaisesti edustavat.

Arvoisa käräjäleisö!

Uudessa kaupunkistrategiassa keskeiselle sijalle nousevat myös asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Tämä tarkoittaa yhteistyötä kaupungin asukkaiden kanssa kaikilla tasoilla. Yhteistyö perustuu molemminpuoliseen arvostukseen, avoimuuteen ja luottamukseen.

Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen ovat Kaksikerran alueen valtteja. Esimerkiksi yhdessä toimimisen tuloksista käy Kaksikerta-Satavan vesiosuuskunta, joka käynnistyi asukkaiden perustamana vuonna 2008. Vesiosuuskunnan tavoitteena on toteuttaa saarille kestävän kehittämisen kautta ratkaisu, jolla voidaan ympäristöystävällisesti ja toteutustavaltaan järkevästi mitoittaen rakentaa alueelle paineviemäriverkosto.

Vesiosuuskunta on hakenut kaupungilta toiminta-alueen vahvistamista. Jätevesiasiat ovat tärkeä, mutta vain yksi osa alueen tulevaisuuden harkitsemisessa. Jätevesiasiat arvioidaan huolellisesti suhteessa alueen rakentamisen visiointiin. Vesiosuuskunnan anomuksen hyväksyminen tarkoittaisi sitä, että ratkais-

taan vakiintunut malli alueen jätevesiasioiden hoitamiseksi.

Osuuskunta on Kaksikerran kaltaisella alueella periaatteessa hyvinkin kannattava toimintamalli. Toiminta-alue ratkaisu vaatii vielä kuitenkin lisäselvitystyötä. Tarkastelua vaativat muun muassa ympäristönsuojelun ja vesihuollon keskinäinen suhde. Lisäksi vesiosuuskunnan hakemus koskee vain viemäriverkostoa, joten talousveden laatu ja riittävyys on vielä ratkaistava muilla tavoin. Myös kaavoituksen ja vesihuollon suhdetta tulee tarkastella laajemmin. On esimerkiksi selvitettävä sitä, miten osuuskunnan verkostoa voidaan hyödyntää laadittaessa osayleiskaavaa.

Viime keväänä kaupunki keräsi vesiosuuskunnan toiminta-alueen vahvistamishakemuksesta asukkaiden mielipiteitä ja asiaa on valmisteltu asettamassani työryhmässä. Asia tullaan ratkaisemaan kesän jälkeen ja voin vakuuttaa, että yhtään esille tuotua asukasmielipidettä ei jätetä päätöstä tehtäessä arvioimatta.

Entisaikaan saaristossa yhteistyö ja yhteen hiileen puhaltaminen ovat olleet elintärkeitä. Kuten äskeisessä hienossa kuvaelmassa näimme, ilman yhteistyötä tämän saaren kirkkokin olisi jäänyt rakentamatta. Tarinan mukaan Kaksikerran asukkaat saivat saarensa rannasta valtaisan kalansaaliin vuonna 1686. Se nähtiin merkinä: tähän rakennetaan kirkko. Saadut sata tynnyriä lahnaa myytiin Turun torilla ja tuloilla perustettiin kirkon rakennusrahoisto.

Kaksikerran kirkko on yksi harvoista 1700-luvun kivikirkoista, sillä tuolloin tyypillisesti rakennettiin kustannuksiltaan edullisia puukirkkoja. Niukkuudesta huolimatta saarelaiset halusivat kivisen kirkon, jota he sinnikkäästi ja yhteisvoimin rakensivat. Lopulta kirkko vihittiin käyttöön 1769.

Kirkko oli kaksikertalaisten yhteinen suuri ponnistus, joka on yli parinsadan vuoden ajan yhdistänyt turkulaisia. Tästäkin suvena kirkossa vihitään monta paria.

Tänä päivänä olemme uudenlaisten rakennushasteiden edessä.

Miltä tulevaisuuden Kaksikerta näyttää? Millaisella kaavoituksella teemme yhdessä Kaksikerrasta parhaan mahdollisen tulevia sukupolvia ajatellen? Millaisia ovat ne ratkaisut, jotka kestävät tarkastelua tästä parinsadan vuoden päähän?

Maankäyttö- ja rakennuslaki nykykäytäntöineen on hieman jäykkä Kaksikerran alueen kehittämiseen. Asemakaavoituksen kautta kehityksestä tulee helposti raskas ja huonosti arvokkaaseen saaritoimiympäristöön soveltuva. Tähän ajavat esimerkiksi raskaat vaatimukset yhdyskuntateknisen huollon järjestämisestä. Toisaalta ilman asemakaavoitusta tapahtuva rakentaminen johtaa epätarkoituksemukaisen harvaan ja hajanaiseen rakentamiseen.

Kaupunki haluaa edistää uudenlaisia innovatiivisia kehittämiskäytäntöjä. Se ei

kuitenkaan tarkoita välttämättä ympäristöönsä huonosti sopivia liian kaupunkimaisia toteuttamistapoja. Omaa toimintaansa ja toteutuksen mitoitusta harkitessaan kaupunki voi edistää maalaisjärkisiä, tai tässä tapauksessa saaristolaisjärkisiä, ratkaisuja.

Saaristoympäristöön hyvin sopiva kylämäinen rakentamistapa on yksi ratkaisumahdollisuus. Kehittämismallia ollaan käynnistämässä yhdessä ympäristöministeriön ja samantapaisten haasteiden kanssa työskentelevien muiden suurten kaupunkien kanssa.

Kylämaisessä rakentamistavassa vanhoja rakentamistraditioita toteutetaan modernilla tavalla, jolloin maankäytössä huomioidaan myös luonto- ja kulttuuriarvot. Lähekkäin rakennettu asutus luo kompaktin yhteisön, jonka ympärille luonto pääsee levittäytymään avarana. Parhaimmillaan tällaista rakentamistapaa voitaisiin luonnehtia sanoilla ”tiivis kylämäinen rakentaminen ja väljä luonto”.

Kuten olen moneen otteeseen maininnut, Kakskerta on säilyttänyt saaristokylän yhteisöllisyyden, jota minä todella arvostan. Uskon, että yhteistuumin ja toisiamme kuuntelemalla voimme rakentaa tulevaisuuden Kakskerrasta kaikille mielekkään asuin- ja virkistysalueen.

Tahdon kiittää Kakskertaseuraa ja kaikkia kakskertalaisia siitä aktiivisesta otteesta, jolla olette osallistuneet kotiseutunne kehittämistä koskevaan kes-

kusteluun. Keskustelua jatketaan yhä ja esimerkiksi osayleiskaavan valmistelussa tullaan järjestämään uusia yleisötilaisuuksia, joihin te kaikki olette tervetulleita.

Myös jokavuotisen Kakskertapäivän järjestäminen vaatii suuren yhteisen työpanoksen ja kertoo alueen yhteisöllisyydestä. Tänä vuonna vetovastuu on ollut Tiistaikerholla, joka on yhdessä Kakskertapäivien toimikunnan kanssa järjestänyt meille tämän upean tilaisuuden. On mahtava nähdä, mitä yhdessä tekemällä saadaan aikaan. Kiitän kaikkia järjestäjiä tämän tapahtuman mahdollistamisesta!

Tänään vietetään myös saarten VPK:n päivirallista 75-vuotispäivää. Toivotan lämpimät onnittelut vapaaehtoiselle palokunnalle. Te teette uskomattoman tärkeää työtä, josta jokaisen paikalla olevan olisi syytä olla kiitollinen.

Haluan kiittää vielä kerran Kakskertaseuraa kutsusta Kakskertapäiville ja Kakskerran käräjiille. Toivon, että jatkamme tätä mielenkiintoista ja tärkeää keskustelua ja toivotan kaikille erinomaista kesän jatkoa.

Vuoden Kakskertalainen Jaana Majatie: Kakskertalaisuus on yhteisöllisyyttä

Kun juhlapäivänä ajatte Satavan ja Höyttisten silloilla hulmuavien lippujen ohi, huomaa: tästä juhluudesta teidän on kiittäminen Jaana Majatietä, Vuoden Kakskertalaista. Kaiken muun aktiivisen Kakskertatyön lomassa hänellä on vastuu seuran lipunnostosta.

Kun Jaana Majatie viime kesänä kuuli valinnastaan vuoden kakskertalaiseksi, hänen mieleensä tuli ensimmäiseksi kenraali Adolf Ehrnrooth. Jaana oli itse läsnä, kun Solgårdenin kenraali sai ensimmäisenä arvonimen Kakskertapäivillä vuonna 2000.

Seuraavaksi hän ajatteli: aha, joko sitä ollaan siinä iässä!

- Mutta juhlaivalta se tuntui. Onhan se mahtava tunnustus! Jaana innostuu.

- Ehkä se velvoittaakin. Mutta ajattelen sitä enemmänkin valtuutuksena sille, että saan vielä palvella. Minut on jo täällä hyväksytty.

”Hyväksytty” on Jaanan tapauksessa vähättelysana. Kun hän Kakskertapäivien aluksi laulaa yleisölle perinteiseen tapaan Kakskerta-laulun, väki on myyty: näin pitää juhlan alkaa. Laulu on yhtä symbolinen kuin liput, jotka Jaana käy nostamassa silloille; molemmat asiat sitovat hänet ehdottomasti ja lujasti Kakskertaan.

***

Jaana Majatie kuuluu niihin saarelaisiin, jotka huomasivat heti tänne muutettuun tulleensa kotiin.

Majatien perheen muutosta kaupungin keskustasta Satavan Höyttisten kylään on nyt 21 vuotta, mutta kakskertalaisuuden juuret ovat paljon sitä syvemällä Jaanan sielussa.

- Äitini syntyi täällä Satavassa, Jaana Majatie perustelee.

Jaanan isovanhemmilla oli puutarhaila Samppaan kylässä, ja Jaana vietti

siellä pienenä tyttönä kesiä. Joskus tehtiin kävelyretki kiehtovan Isometsän taakse.

Hän muistaa vieläkin sävöyksen, jonka Höyttisten rantakallioilta avautuva näkymä sai aikaan silloin 10-vuotiaan tytön mielessä. Vanha kylä kallioiden lomassa oli kuin sadusta.

***

Paljon myöhemmin Jaana oli musiikinopettajana Nousiaisissa ja alkoi miehensä kanssa etsiä kasvavalle perheelle taloa. Kaksi vuotta kului, eikä mikään löytö tuntunut omalta.

Niihin aikoihin kun Majatien esikoinen syntyi, perhe piti asunтоваunua Jaanan äidin tontilla Sampaan kylässä. Siellä asustettiin kesät ja lomat. Sieltä myös lähdettiin erään kerran retkelle Isonmetsän taakse.

- Halusin käydä katsomassa lapsuuteni paratiisia, Jaana sanoo.

Esiköisen lastenrattaita työntäen he kiertelivät Höyttisten kylän maita. Jaana koki menneen maailman turvallisen henkyyksen. Vaikka hän ei tuntenut kylästä ketään, kaikki olivat tuttuja hänen isoisänsä jutuista.

- Pappa kävi torilla myymässä vihannuksia, ja hän tunsu myös kaikki höyttisläiset: Keskitalon emännän, Länsitalon Ollin, posti-Selman ym. Monet heistä olivat vielä jäljellä.

Kun Majatiet kuulivat, että mäeltä oli tullut myyntiin iso tontti, Jaanalla ei ollut vaihtoehtoa. Täällä oli koti.

- Petri sai käyttää kotiutumiseen enemmän aikaa, mutta kyllä hänkin on viihtynyt, Jaana sanoo.

Tontin korkeimmalle paikalle rakentui talo, jonka ikkunoista näkyy huikaisevan avara maisema. Talo sijoitettiin niin, että tuvan ikkunan eteen jäi hoikka tammi. Se on täynnä terhoja, ja tammen oksilla hyppii orava.

Perheen nuorin tytär syntyi tähän taloon, kaksi vanhempaa olivat aluksi kaupunkilaisia. Kukaan lapsista ei ole käynyt läheistä Kaksikerran koulua.

Kuva: Markku Kalliomäki.

- Kun kaksi vanhinta olivat kielikylpykoulussa, he määräsivät nuorimmaisinkin sinne, Jaana nauraa.

Nyt 16-vuotias Aino käy vielä koulua kotoa, Anna ja Eero asuvat kaupungilla. Hekin tosin haikailevat Jaanan mukaan takaisin Höyhttisten luontoon.

***

Jaana tarttui kakskertalaisuutta sarvista menemällä mukaan nuorisoseuran toimintaan. Hän oli mukana näytelmissä ja musiikkiprojekteissa, lauloi ja soitti, järjesti isänpäiväkonsertteja, kävi nuorisoseuran jumpassa ja tutustui kakskertalaisiin.

- Elina Mämmi veti jumppaa, kun aloitin, ja hän vetää sitä yhä, Jaana ihastelee.

Kakskertaseuraan hän ei vielä silloin liittynyt, mutta kun häntä rupesi harmitamaan Turkulainen-lehden huono jakeutilanne, hän otti yhteyden seuraan silloin johtaneeseen Markku Monnoseen kysyäksään, voisiko asialle tehdä jotakin.

Ei kulunut aikaakaan, kun Monnonen soitti ja kysyi häntä seuran hallitukseen. Siellä hänet pantiin heti tositoimiin, vetämään seuran kulttuuri- ja toimintatyöryhmää ja järjestämään Kakskertapäiviä.

- Se oli kyllä shokkialoitus, Jaana muistelee.

Puheenjohtajuutta kesti kymmenen vuotta. Nyt Jaana on vielä mukana tie-

dotustyöryhmässä ja toimintatyöryhmässä rivijäsenenä.

***

Vapaaehtoistoiminnassa Jaanalle on tärkeitä yhteisöllisyyttä.

- Ilman sitä maailma on kolea paikka, hän sanoo yksikantaan.

Toinen tärkeä asia on luonto. Tosi tärkeä, Jaana korostaa.

Joka viikko pitää päästä metsään, joko marjaan tai sieneen tai muuten kävelemään. TSYK:in lukiossa päivätyötään tekeväälle musiikinopettajalle metsä on ehdoton rauhan ja rauhoittumisen paikka. Oma piha ja puutarhatyöt tuovat hyvää vastapainoa koulun hulinalle.

Kotipihallakin on tosin joskus hulinaa, kun perheen seitsemän kesäkanaa ja kukko pääsevät ulkoilemaan. Ne ovat arjen ilopilkkuja.

Sellaisia pitää elämässä olla, pohtii Jaana.

- Olen miettinyt, että pitäisi joka kuukausi tehdä jokin uusi juttu. Ei mitään benjihyppyä, mutta vaikkapa käydä jossain paikassa, jossa ei ole koskaan käynyt.

Hyvä suunnitelma sille, joka ei halua juuttua paikalleen.

Kysymyksiä kaavoituksesta

Kävin lokakuun puolessavälissä Paasikiviopistolla kyselemässä Olli A. Mannilta kaavoituksesta. Vastaukset kursiivilla.

Terminologiaa:

Tässä(kin) jutussa (kuten aina Kaksikertaseuran terminologiassa)

Kaksikerta = entisen Kaksikerran kunnan alue eli Kaksikertaseuran toimialue = Satava-Kaksikerran osayleiskaavan alue + Kulho

Olet pitkään toiminut keskeisenä päättäjänä Turun kaavoittamisessa sekä yleiskaava- että asemakaavatasolla ja olet siten yksi parhaista Turun kaavoituspäätösten asiantuntijoista. Miten määrittelisit Turun kaupungin yleiset tavoitteet ja politiikan kaavoittamisessa?

Kaavoitustavoitteita voisi kuvata seuraavilla määreillä

kaikkea pitäisi olla riittävästi

(todellisuudessa aina tahtoo olla puutetta jostain, omakotitonteista, liiketon-

teista jne tai ylitarjontaa mm kerrostalotonteista kaukana keskustasta)

kaupunkikuvaa tulee varjella

(ongelmana on se, että suunnittelijoilla ja päättäjillä on eri näkemys hyvästä kaupunkikuvasta ja kansalaisille on vielä erilaisia omia näkemyksiä. Tämä usein estää omaperäisen suunnittelun)

vanhan kaupungin monikerroksellisuus tulee säilyttää

(toiset haluavat kuitenkin muuttaa liikaa ja toiset yrittävät estää kaiken muutoksen)

kaavan tulee olla taloudellisesti toteutettavissa

(liian usein uusiinkin kaavoihin tehdään muutoksia kustannus- ja myytävyyssyistä)

Olen kuullut sanottavan, että Turun kaupungilla on valmiiksi kaavoitettujen tonttien reserviä jopa 30 vuodeksi asukasmäärien lisäystä vastaava määrä. Sanotaan myös, että Turulla ei ole pulaa kaavoitukseen tarvittavasta raakamaasta. Miten kommentoit näitä väitteitä?

Loppuun asti saatuja kaavoja ei ole toki niin paljon, mutta esim. Skanssin suunnitelmat ja Linnakaupunginosan kaavat mahdollistavat varsin suuren kerrostalovaltaisen potentiaalın asuntotuotannolle. Turun maanomistus on kuitenkin hajaantunutta, joten raakamaan hankinta on koko ajan tarpeellista.

Pitkään Kaksikerrassa toimineena olet myös Kaksikerran erityisasiiantuntija. Satava-Kaksikerran osayleiskaavan laatiminen on meneillään. Mitkä ovat mie-

lestäsi Turun kaupungin tavoitteet Kaksikerran kaavoituksen suhteen eli minkä takia ja minkälaiseen tulokseen pyrkien Kaksikertaa nyt kaavoitetaan?

Kaikkeni teen se eteen, että saadaan kaava, joka säilyttää merellisen ilmeen ja suosii kevyttä ja halpaa infrastruktuuria, tuoden saarille kuitenkin riittävästi asukkaita turvaamaan esimerkiksi päiväkotia ja koulupalveluita.

Olli A. Manni

Olli A. Manni on yliopistossa opiskeluaikastaan saakka ollut politiikassa vah-

Kuva: Markku Kalliomäki

vasti mukana kokoomuksen riveissä vaikuttamassa. Pitkän uransa 18 viimeistä vuotta hän on ollut ja on edelleen tänä päivänä keskeisissä asemissa päättämässä Turun kaavoittamisesta sekä lautakunnassa että kaupunginvaltuutettuna ja kaupunginhallituksen jäsenenä.

Vuodet 2003 ja 2004 hän toimi Turun kaupungin ympäristötoimen määrääkiseinä apulaiskaupunginjohtajana.

Eryteisesti Kaksikertaan hänet liittää hänen tehtävänsä Paasikiviopiston toiminnanjohtajana ja

Harjattulan Kehitys Oy toimitusjohtajana. Hän on myös Kaksikerta-Satavan vesiosuuskunnan hallituksen jäsen.

Ovatko mielestäsi kaupungin tavoitteet oikeat vai tulisiko mielestäsi tavoitteita asettaa toisin?

Väestötavoitteista ei ole vielä sovittu, mutta olennaista olisi muistaa, että nyt suunnitellaan saaristoa eikä normaalia esikaupunkialuetta.

Kaavan taloudellisuuteen kaupungin kannalta vaikuttavat kaavoittamisesta johtuvat kaupungin panostukset ja toisaalta kaupungin kassaan tuloutuvat varat. Esimerkiksi Hirvensalon kunnallistekniikkaan ja kaavoittamiseen kaupunki lienee panostanut sellaisen määrän rahaa, ettei sitä saatane koskaan takaisin lisääntyneinä tuloina. Vaikuttaako kaavatalous Kaksikerran kaavoittamiseen? Minkälainen on mielestäsi kaupungin talouden kannalta edullisin toteuttamiskelpoinen ratkaisu Kaksikerrassa?

Aikaisemmin on pyritty osoittamaan, että saarille ei pitäisi rakentaa mitään, koska kaavataloudellisesti se on kestävämpi. Saarten vesiosuuskunta on kuitenkin osoittanut, että vesi- ja viemäri-investoinnit voidaan tehdä 10-20 % siitä, mitä kaupungin laskelmissa on esitetty. Jos sallitaan rakentaminen hiekkapintaisten yksityisteiden pohjalta kylmäisesti, kuten maaseudulla on tapana, niin säästö on siinäkin huomattava. Saattaa olla joitain rajoittavia määryksiä, mutta rajoja pitää uskaltaa muuttaa uuden ympäristöministerin normitalkoiden merkeissä.

Vajaat pari vuotta sitten hyväksytyssä Turun kaupunkiseudun rakennemallissa 2035 Kaksikerran asukasmäärän lisäksi määritettiin 500 asukasta. Nyt kaavoitusta ohjaavien puheissa on ollut jopa 6-9 -kertaisia lukumääriä. ”Keuliiko mopo” tai onko se peräti taas karkaamassa käsistä? Onko mielestäsi Turun kaupungilla jokin erityinen syy sijoittaa Kaksikertaan mahdollisimman paljon asukkaita?

Rakennemallin arvio on liian vähäinen. Nyt tehdään poliittista harkintaa siitä, mikä on sopiva määrä todella pitkällä tähtäimellä. Uskon, että löytyy siedettävä kompromissi.

Kaksikertaseuran visiossa Kaksikerta on nyt ja tulevaisuudessa Turun muista kaupunginosista täydellisesti poikkeava kaupunginosa. Palana Turun saaristoa, poikkeuksellisilla luontoarvoillaan ja esimerkillisenä saaristolaisena väljänä asuin- ja virkistysalueena se rikastuttaa Turun kaupunkia kansainvälisesti tunnetuna symbolina pelkällä olemassaolollaan, samalla tavoin kuin Turun linna ja Tuomiokirkko. Kun Kaksikertaa kehitetään sen olemassa olevia arvoja vahvistaen – niitä miltään osin vähentämättä - Kaksikerrasta hioutuu Turun brändille loistava kulmakivi ja myös helposti tavoitettava matkailukohde, johon Turkuun saapuva turisti voi ilman ennakkovaroituksia poiketa keskikaupungilta.

Miten kommentoit Kaksikertaseuran visiota ja sen toteutumismahdollisuutta?

Kaks kertaseuran tavoitteet ovat kauniit. Toivottavasti suurin osa voidaan toteuttaa yleiskaavan pohjalta.

Kaks kertaseuran kauhukuvassa päättäjät eivät näe Kaks kerran arvopotentiaalia ja siksi urbanisoivat sen alueen samalla tavalla kuin Hirvensaloo on rakennettu. Kaks kerran arvopotentiaali ja vetovoimatekijät nollautuvat. Alue alenee tavalliseksi etäällä kaupunkikeskustasta, huonojen kulkuyhteyksien takana ja ilman palveluita olevaksi asuin-alueeksi. Brändin sijasta siitä tulee hukattujen mahdollisuuksien symboli. Ensisijaisina menettäjinä ovat saarten nykyiset ja tulevat asukkaat, mutta tosiasiallisina menettäjinä kaikki turkulaiset – erityisesti jälkipolvet.

Miten kommentoit kauhukuvaa ja sen toteutumismahdollisuutta?

Kauhukuva tuskin toteutuu, sillä jotain on jo matkalla opittu. Hirvensalossa on paljon onnistumisia, mutta myös huonompia ratkaisuja, jotka pitää osata välttää. Osa päättäjistä haluaa näivetä saaret ja suorastaan häätää ihmisiä. Se olisi kaikkein huonoin lopputulos.

Kaks kertaseura on lausunut Harjattulan asemakaavasta, että se on liian tiivis eikä sovi malliksi muun Kaks kerran kaavoittamiseen. Jos Harjattulan asemakaava tulee nykymuodossaan käsittelyssä hyväksytyksi ja lainvoimaiseksi, millä mielestäsi voidaan torjua muiden maanomistajien lain yhdenvertaisuusperiaatteeseen vetoava vaatimus heidän maitensa kaavoittamisesta yhtä tiiviisti? Voiko Harjattulan asemakaava raivata tien Kaks kertaseuran kauhukuvan toteutumiselle?

Harjattulan kaavaa on koetettu viedä eteenpäin viimeiset 20 vuotta. Se ei ole ihan Kaks kertaseuran toiveiden mukainen, mutta ottaen huomioon suunnitteluhistorian, niin se on kuitenkin kompromissi, joka mahdollistaa golf- ja vapaa-aika-alueen kehittämisen ja toivottavasti myös messutapahtuman. Rakentamisen määrä kokonaispinta-alaan nähden on kohtuullinen, mutta olemassa olevat rakennukset ja golfkenttä tuovat omat rajoituksensa. Harjattulan kaava ei ole tarkoitettu esimerkiksi saarten kokonaiskaavoitukselle.

Kuva: Markku Kalliomäki

Unelmista totta 11.7.2014 - koulumuistoja 60 vuoden takaa!

Miten jännittävää!

Historiallisen 1800 luvulla perustetun Kaksikerran koulun pihamaalla, on hetki joka varmasti jää monelle mieleen pitkäksi aikaa. Puhutaan tapahtumasta, jota olin suunnitellut ajatuksissani yli 20 vuoden ajan. Miten saada entiset koulukaverit sen koulun pihamaalle, josta aloitimme koulunkäynnin 1950 luvulla?

Elimme tuolloin aikaa, jolloin Kaksikerta oli vielä itsenäinen kunta. Asukkaita oli vähän ja kaikki tunsivat toisensa. Koululuokat olivat pieniä, suurista ikäluokista huolimatta. Yhteenkuuluvaisuus tuntui luonnolliselta, aina pienestä seitsenvuotiaasta, yläluokkalaisiin asti. Kahdessa luokassa opetettiin kaikkia oppilaita, ensimmäisestä - seitsemänteen luokkaan. Kun toisille esim. opetettiin lasken-

toa tai historiaa, toiset piirsivät tai kirjoittivat kaunokirjoitusta. Näin yksinkertaista se oli, eikä kukaan häirinnyt toisiaan, ei edes opettajaa.

Niistä ajoista on paljon hyviä muistoja ja huonothan ihminen onneksi unohtaa.

Kuva: Mirja Rakkolainen.

Nuoruusvuosien jälkeen elämä on kuljettanut meitä jokaista omille teilleen, mutta muistot ja siteet omaan kotiseutuun eivät koskaan katoa. Yllättävän moni silloisista oppilaista asuu edelleen Kaksikerrassa tai ainakin Turussa tai sen

Kuva: Mirja Rakkolainen.

lähikunnissa. Lähes 60 oppilaan osoitetiedot saatiin hyvällä yhteistyöllä kokoon, josta kiitokset kuuluvat Mirja Rakkolaiselle ja Pekka Varjoselle, jotka olivat minulle suurena apuna ja hyvinä kannustajina, koko tapahtuman toteuttamisessa.

Nyt kuljen ”koulutietä” pihalle. Tässä kaikessa on niin paljon tuttua, vaikka moni asia on muuttunut. Sekä tie että piha on saanut asfalttipeitteen, vanha omenapuu pihalla on entisensä, koulu- ja piharakennuksen sekä ulkoista että sisäistä rakennetta on muutettu tämän päivän tarpeisiin.

Ilmoittautuneita oli lähes 30 ja kaikki saapuivat paikalle täsmällisesti. Jännitti enemmän kuin ensimmäisenä koulupäivänä, tunnenko ketään. Monen tapamisesta oli kulunut yli 50 vuotta, ja vain kahta lukuun ottamatta tunnistin kaikki. Mahtava joukko oli koolla, he tekivät tästä illasta suuremman kuin juhlan.

Meitä odottaa sisällä ystävällinen vastaanotto isäntäparin Tina Mäkelän ja Hannu Suhosen toivottaessa meidät kaikki tervetulleiksi Pienryhmäkoti Merilinnaan. Saimme kuulla koulun nykytoiminnasta, joka jatkaa koulunomaisia perinteitä, historiallisissa puitteissa.

Tilaisuus oli lämminhenkinen ja ehkä vähän haikea. Koetimme keskittyä kuulemaamme, vaikka jokaisen mielessä varmaan kävi omia muistoja kouluajoilta. Luokkahuone tuntui vähän vieraalle, siitä puuttuivat pulpetit, opettajankoroke, liitutaulu, urkuharmoni jne. Huoneen kokoa oli pienennetty, ikkunat olivat muuttaneet muotoaan ja olivat eri seinillä kuin ennen, vain puilla lämmitettävät uunit olivat entisellään.

Otamme yhteiskuvan koulun pihalla, josta matka jatkuu Kaksikerran kirkolle. Siellähän olimme aina yhdessä käyneet koulun kevätjuhlan yhteydessä, laulamassa sen tutun ja kauniin ”Suvivirren”.

Näin tehtiin nytkin. Vietettiin hiljainen hetki niiden oppilaiden ja opettajien muistoksi, jotka eivät enää ole kanssamme jakamassa tätä päivää, tätä hetkeä.

Matka jatkuu!

Ensin tutustuttiin Binkhallin kartanossa olevaan taidenäyttelyyni ”Lapsuuden maisemissa”, josta suunnattiin yhteiseen illanviettoon Hirvilammelle.

Satumainen paikka, luonnon rauhassa, lammen rannalla, keskellä metsää. Hirvilammen emäntä Merja Suominen, ent. Monnonen, toivotti meidät tervetulleiksi paikkaan, joka antoi meille rauhalliset puitteet nauttia toistemme seurasta, kertoa menneistä ja ennen kaikkea nauttia niistä maittavista herkuista, joita Merja oli loihdinut meidän nautittavaksemme. Paikka, johon varmasti haluaa tulla uudelleen.

Kaikissa arvokkaissa tilaisuuksissa on juhlapuhe, niin myös tässä.

Etuoikeutetusti juhlapuheen piti koti-seutuneuvos Markku Monnonen. Samalla saimme kuulla häneltä erittäin mielenkiintoisen ja kattavan historiikin, Kaksikerran koulusta ja kunnan eri vaiheista.

Itse Juhla ei olisi toteutunut ilman Teitä Kaikkia, josta lämpimät kiitokseni kuuluvat Kaikille. Näin vuosikymmenien jälkeen myös yhteydet moniin ovat jatkuneet.

Kiitollisena siitä ja kaikista niistä kauniista palautteista, joita olen saanut tilaisuuden jälkeen, olen elänyt tätä päivää yhä uudelleen ja uudelleen. Monen toiveena on ollut jatkaa näitä tapaamisia, jopa laajennettuina niin, että kaikki, jotka ovat käyneet tätä vanhaa koulua aikana ennen meitä, olisivat tervetulleita mukaan. Uskon että se on mahdollista.

Tämä päivä, tämä kokemus on hyvä esimerkki siitä - unelmat voivat toteutua.

Kuvat: Mirja Rakkolainen

Koulurauhan julistaminen Haarlan koulussa

Haarlan koulun oppilaat Sani Blomqvist 6a- ja Lauri Hautamäki 5b-luokalta lukivat Koulurauhanjulistuksen Saarillemme 5.9.2014.

Miten julistamistilaisuus meni, mitä jäi mieleen?

Sani kertoi jännittäneensä aika tavalla julistustekstin lukemista koko koulun edessä. Lauri sitä vastoin otti asian varsin rauhallisesti.

Koulurauhan julistustekstistä jäi molemmille mieleen koulun säännöt ja tietysti se, että koulurauha saarillemme julistettiin lukuvuodeksi 2014 – 2015.

Ensi syksynähän rauha julistetaan Wäinö Aaltosen koulusta.

Sani toivoo, että koulurauha auttaisi kaikkia koulumme oppilaita ”puhaltamaan yhteen hiileen” oman koulumme puolesta. Lauri uskoo, että kaikenlainen kiusaaminen ja yksin jättäminen on taakse jäänyttä elämää.

Molemmat haastateltavat muistivat koulun rehtorin Minna Kirkkolan avauspuheessaan mainitseman hyvän oppilaan tunnuksen ”Ole ystävä ja ole ystävällinen”. Se onkin riittävän yksinkertainen ja helposti muistettava ohje.

Itse koulurauhan julistamisesta Sanille jäi mieleen, että julistustekstin lukuharjoitteluja oli melko paljon. Lauri taas muisteli, kuinka jännää oli, kun mikrofoneja vaihdettiin vielä viime minuuteilla.

Koulun arki nyt - mitä Haarlan koulussa olisi muutettavaa tai korjattavaa?

Ilmeisesti meillä koulussamme ovat asiat varsin hyvin, koska ainoa toive, jonka oppilaat esittivät, oli, että suihkuihin pitää saada suihkuverhot.

Koulurauhan julistus

Hyvät oppilaat, opettajat ja vieraat! Olemme kokoontuneet tänään tänne Haarlan kouluun julistamaan koulurauhan kuluvalle kouluvuodelle.

Koulurauha tarkoittaa sitä, että ketään ei kiusataisi, ettei kukaan jäisi yksin ja että jokainen oppilas voisi kokea olevansa tärkeä ja hyväksytty. Se tarkoittaa myös hyvää yhteishenkeä luokassa ja koko koulussa ja sitä, että kouluun on mukava tulla.

Me kysyimme Haarlan koulun oppilailta, mitä koulurauha tarkoittaa heille. Mäin oppilaat vastasivat:

kaikki ovat kavereita keskenään
ketään ei kiusata
koulun sääntöjä noudatetaan
kiusattuja puolustetaan
kaikki otetaan mukaan, ketään ei jätetä ulkopuolelle
kunnioitetaan toisia
kaikilla on turvallinen olo

Täällä Haarlan koulussa on yhteensä 336 oppilasta. Lisäksi koulussa on paljon opettajia ja muuta henkilökuntaa. On tärkeää, että meillä on koko koulussa hyvä yhteishenki. Sillä tavalla koulussa on rauhallista ja kaikilla on mukava olla täällä. Julistamme koulurauhan saavittamiseksi lukuvuodelle 2014-2015!

Haarlan koulun kuulumisia

Haarlan koulu toimii nyt kymmenettä vuotta. Koulun rehtori Minna Kirkkola on ollut talossa alusta alkaen, ennen sitä hän toimi Wäinö Aaltosen koulussa ja Särkilahden koulussa. Minna on asunut monta vuotta Hirvensalossa, jossa on hänen kotitalonsa. Nykyään koti on Vähä-Heikkilässä, 1990-luvun alussa asunto oli vuoden verran Kaksikerran Harjattulassa. Oppilaskunnan ohjaaja Elli Mansikkaniemen työpaikkana Haarlan koulu on kuudetta vuotta. Syntyjäänkin turkulainen Elli on ollut hirvensalolainen jo viiden vuoden ajan. Työtään Elli pitää haastavana, palkitsevana ja monipuolisia taitoja vaativana.

Innostuneet kasvattajat muistelevat syyskuun alussa koululla tapahtunutta Koulurauhan julistusta ja sen vaikutuksia koulun arkeen. Kouluvaari Reino Hurri on koulurauhan julistuksen idean isä. Rehtorin mukaan julistus sopi uudeksi aluksi Haarlan ja Kaksikerran koulun yhdistymisen jälkeen. Elli muistutti sanoista OLE YSTÄVÄ, OLE YSTÄVÄLLINEN, joita Minna puheessaan koulurauhan julistustilaisuudessa korosti. Ehkä nämä tutut sanat painuivatkin parhaiten oppilaiden mieleen. Varsinaisen julistuksen lukijat

olivat monin harjoituksin hioneet esityksensä priimakuntoon. Kuulijoiden joukossa tunnelma oli positiivinen, kuunteleva. Ennen kuin Robin -video lähti pyörimään, Elli sanoi: Saa taputtaa! Ja kyllä oppilaat taputtivat.

Oppilaiden ryhmäytyminen tapahtuu eri ryhmissä erilaisesti, opettajaohjoitusti. Ystävällisyys on päivän sana.

Koulussa tapahtuu nykyään monenlaista oppilaita kiinnostavaa. Minna ja Elli pitävät tärkeänä positiivisen ilmapiirin kannalta, että oppilaita kuunnellaan. Oppilaskunnan hallituksen jäsenet, jokaiselta luokalta yksi, suunnittelevat yhdessä ohjaajiensa kanssa koululle monenlaisia tapahtumia, opettajat näistä sitten välillä vähän valikoivat.

Jo aikaisempinakin vuosina toteutettu Väriviikko on taas tulossa. Se tarkoittaa, että tiettyinä viikonpäivinä pukeutumisessa on tiettyä väriä, vaikkapa maanantaina sinistä, tiistaina punaista jne. Se on mukava esimerkki toiminnasta, joka näkyy koulussa koko viikon, mutta ei aiheuta suuria toimenpiteitä. Tietysti oppilaat ottavat kuvia ja niistä kootaan julisteseinä. Myös Haarlan koulu -aihei-

nen kirjoituskilpailu kuulostaa kiinnostavalta. Kevätlukukaudella vietetään ystävyysviikkoa. Osa koulun tapahtumista koskee vain joitakin luokkia tai luokka-asteita, osa taas on tarkoitettu kaikille. Tapahtumakalenteri on aika täynnä.

Oppilaat tekevät kaikenlaista opiskelun lisäksi, tai pitäisikö sanoa, että he opiskelvat myös elämää. Jokaisella on vastualueensa. On päivänavauksia ajan-

kohtaisesta aiheesta esim. Aleksis Kivi, ruokasalin siistimistä, oppilasvalvoja välitunnilla huomioliivit päällä ohjaamassa muita ja tietenkin samalla oppimassa itsekin.

Haarlan koulun uusilta nettisivuilta pääsee seuraamaan makupaloja koulun elämästä. <http://blog.edu.turku.fi/haarla/>

Kuvassa Minna Kirkkola vasemmalla ja Elli Mansikkaniemi oikealla.

Hiihtovaellus

Qaanaaq - Siorapaluk

Matkustaminen Grönlannin pohjoisim- paan kylään ei suju aivan rutiinilla.

Retkikuntamme, 11 henkilöä, reissasi Turusta ja Helsingistä Kööpenhaminaan, kokoontui siellä ja yöpyi. Aamulla jatkoimme Kangerlussuaqiin, joka on noin napapiirin tasolla ja koneenvaihdolla Il-lulissatiin, jossa seuraava yöpyminen.

Jatkolento Qaanaaqiin klo 13.30, jota jäimme odottamaan. Kuulutus kertoo, että lento Upernavikiin lähtee 13.30, mutta jatkolento Qaanaaqiin on peruttu, ei selityksiä. Kyselyiden jälkeen selviää, että majoitus järjestyy, seuraavasta len-

nosta ei tietoa, aikataulun mukaan viikon päästä.

Grönlannissa on käsite Immaqa – ”ehkä” – joka kuvaa asioiden järjestelemisen tapaa, pääsemme liikkeelle sitten joskus, kun aika on kypsä. Matkatavarat takaisin ja kuljetus neljän tähden hotelliin, joka sijaitsi mahtavalla paikalla, kallion laella, näkymä merelle, jossa näkyvissä jäävuoria enemmän kuin vettä. Jokainen majoittui omaan huoneeseen täysihoidolla, kyllä tämä telттаolot voittaa. Neljä päivää siinä kärvistelimme, kaikki matkalukemiset tuli luettua ja kylä kierrettyä joka päivä, ruoka oli mahtavaa.

27.4. lähdemme lentokentälle odottamaan lennetäänkö tänään, kahden tunnin sisällä olemme ilmassa, mielialat huipussaan. 600 km lennon jälkeen olemme Qaanaaqissa, tämän pitemmälle ei reittilennolla Grönlannissa pääse. Mielenkiintoinen paikka - pikkiriikkisen kansan, napaeskimoiden, koti.

Talojen perusväri on tumma harmaa, paitsi julkiset rakennukset on maalattu kirkkain värein. Maasto on rannassa loivaa rinnettä, joka kohoaa jyrkästi kolmeen – viiteen sataan metriin ja päällä jäätikköä, alhaalla rannassa ei lunta juuri nimeksikään. Joka puolella lojuu kaikenlaista romua perämootoreista pakastearkkuihin, tynnyreitä, lastauslavoja, vanhoja rekiä, autonraatoja. Koiria on kylässä enemmän kuin ihmisiä, vetokoirat ovat rantajäällä valmiina lähtöön, pihakoirat pentuineen talojen pihoissa. Majoitumme yhteen näistä harmaista taloista,

ahdasta on, kaksi vinttimakuuhuonetta ja olohuone sekä keittiö ja ”WC”.

28.4 . pääsemme vihdoin puolilta päivin tekemään sitä, miksi tänne on tultu eli hiihtämään. Ilma on aurinkoinen, pakkasta tuskin lainkaan, viiden tunnin hiihdon jälkeen teltat pystyyn ja ruoan laittoon. Normaali päivärhythmi näillä vaelluksilla: herätys seitsemältä, aamutoimet, jono liikkuu yhdeksältä, 50 min hiihtoa 10 min taukoa, klo 13 ruokatau-

ko 30 min ja taas neljän tunnin hiihdot, sitten leiri pystyyn ja ruuan laittoon ja lumen sulatukseen. Vettä kuluu vähintään 4 litraa per henkilö ja kaloreita 5 tuhannesta ylöspäin, tämä reissu päästi vähemmällä.

Vaelluspäivät ovat lähes identtisiä toisiinsa nähden, maisemat vaihtuvat hitaasti, vaihdamme hiihtojärjestystä tunnin välein. Välillä rimpuilemme ahtojäiden yli tai keinumme rantalautoilla päästäksemme taas rannalle tai päinvas-toin. Keli pysyy koko ajan nollan tietämissä, sataa lunta tai aurinko paistaa niin, että saa hiihtää aluspaidalla. Tuulet tulevat tosi äkkiä ja tyyntyvätkin tällä reissulla tosi pian. Avovettä on paljon ja joudumme nousemaan rantahyllylle, joka on muodostunut rantajäähän vuoren ja avoveden rajaan ja joka on noin 2 – 8 m leveä, siis hiihdettävä. Maisemat ovat täällä sanoinkuvaamattoman komeat ja niitä riittää, ja mikä parasta, niitä ehtii ihailla eikä mitään jää huomaamatta.

Vapun aattona koko iltapäivän kierretyämme niemeä löytyy taas kiintojäättä ja vuonon vastarannalla n. 10 km päässä havaitsemme pienten mustien täplien kertymän: Siorapalukin kylä! Jäämme tähän rantatörmälle leiriin ja vapunaa-ton viettoon, parhaat eväät esiin ja taisi siinä joku rommikaakaokin livahtaa suihin. Olimme leiriytyneet kylään johtavan valtavyälän reunalle ja sen saimme pian

huomata, koiravaljakoita ohitti leirimme illan aikana kahdeksan kappaletta. Kaikki pysähtyivät ja yhteistä kieltä hakien saimme aina jotain tietoa heidän tavoistaan ja matkan tarkoituksista.

Koirien ja koiranajajien seuraaminen on joka kerta yhtä mielenkiintoista. Koirat ovat innokkaita, vahvatassuisia, jäməköitä otuksia. Vetävät kieli pitkällä suusta ulkona roikkuen. Välittömästi pysähdyttyessä paneutuvat paikalleen läähättämään rytmikkäästi. Valjakon ajaja ohjaa koiria, niille jatkuvasti jutellen ja ruoska koirien yläpuolella kaaresa viuhuen. Ruoskaa ei selkiin napsautella. Reet ovat isoja, järeitä ja painavia,

jotka edelleen tehdään sitomalla joustaviksi.

Joka yö leiriä vartioi vuorollaan telttakunta kolme tuntia kerrallaan ase ampu-mavalmiina toinen ulkona toinen teltassa valmiina toimimaan. Yöt ovat valoisia koska aurinko ei laske lainkaan, vain välillä käy vuorten takana huilaamassa. Puolentoista tunnin ulkona kiertelyn aikana ehtii ajatella kaikenlasta ja tuijotella kaikkia kokkareita useaankin kertaan. Jääkarhuista ei näkynyt jälkeäkään eikä paljon muistakaan eläimistä.

Vappuaamuna lähdemme lähes kaikki hiihtämään kohti vuonon vastarannan

Kuvat: Raimo Västinsalo.

kylää, pari heikkokuntoista jää nuolemaan haavojaan ja vartioimaan telttakyläämme. Hienossa auringonpaisteessa matka joutuu ripeästi jutustellen ilman ahkion kitkaa. Yhden hengen vastaanotokomitea kättelee kaikki ja tervehtii ja ohjaa kysyttäessä kauppaan. Kauppa on meidän oman kyläkauppamme kokoinen, ruokavalikoimaltaan suppeampi, muuten kyllä laajempi. Meilläkin tuttuja merkkejä löytyi hyllystä, paljon oli myös tyhjää hyllyä odottamassa täydennystä. Nautimme keltaista Fantaa ja mutustelimme Eskimoa kaupan terassilla. Ylärinteessä 90 hengen kylässä on koulu, voimalaitos – vesilaitos, josta kyläläiset hakevat vetensä kanistereissa, vesi on ikijäystä sulanutta. Rannan tuntumassa on kauppa/posti, varastovajoja ja kalojen kuivatustelineitä. Koiria ei tietenkään pidä unohtaa, ne ovat enemmistönä. Lähdemme pienissä ryhmissä takaisin leiriin, pettyneimmät ensin, kun olutta ei löytynyt. Minun telttakuntani vesi kielellä letun paistoon, olihan meillä nyt vadelmahilloa repussa.

Seuraavana aamuna puramme leirin ja käännämme ahkiot tulojäljille, joita hiihdämme puoli päivää ja erkanemme itään tarkoituksena saapua Qaanaaqiin vastakkaisesta suunnasta kuin lähdimme. Hiihtokelit olivat vielä paremmat kuin alkumatkasta. Kuljimme solan läpi, jonne kaksi jäätikkövirtaa laski vastakkaisista puolista, maakaistaleilla lunta ei juuri nimeksikään ja terävasärmäisiä kiviä riittävästi, kiertomahdollisuutta ei ollut. Onneksi pohjalla pienten lampien jono, jossa oli kivivapaa vyöhyke, viimei-

sellä lammella yövyimme. Sinä yönä ei ollut karhuvahtia ja uni maistui kahden jäätikön syleilyssä. Aamulla meitä odotikin toisenlainen vaellus, jouduimme kantamaan ahkioita moneen otteeseen, jotta pääsimme kahden kilometrin kannaksen yli. Kiviä oli niin paljon ja teräviä, ettei tahtonut jalansijaa löytyä ja lunta vähän niiden välissä. Tästäkin selvittiin ja päästiin jäätikön päälle hiihtämään ja laskemaan toiselle puolelle vuonon jäälle.

Viimeiset kaksi päivää hiihdämme vuonon jäällä riittävän kaukana pystysuorista seinämistä josta kuuluu taukoamaton kivivirran ääni. Matkalla ihastelemme pienten auringon sulattamien jäävuorten muotoja ja odotamme aina seuraavan mutkan takaa avautuvaa maisemaa. Lopulta jäällä alkaa näkyä liikettä, kun kalastajat ovat pyyntitouhuissa, ja lopulta kylä alkaa näkyä. Hiihtovaellus alkaa olla viimeistä kylään nousua vajaa. Pienempi Qeqertatin kylä jäi näkemäti menetettyjen päivien takia, mutta kukaan ei pannut pahakseen.

Paluumatkalla keskusteltiin mahdollisista seuraavista vaelluskohteista.

Kulttuuri- ja toimintatyöryhmän puheenjohtaja Piia Kramsu:

Ilosta syntyy hyvän mielen toimintaa

Kaks kertaseuran kulttuuri- ja toimintatyöryhmää johtava Piia Kramsu kuuluu niihin räiskyviin energiapakkauksiin, jotka ovat pitäneet seuran jo pitkään Turun aktiivisimpana kaupunginosaseuranana.

Tehokkaan toiminnan salaisuudeksi hän paljastaa hauskanpidon. Kun suunnittelu on hauskaa, suunnitelmistakin

tulee hauskoja ja toimivia. Ilosta syntyy hyvän mielen toimintaa kaikille.

Halssinpellontien päässä Kaks kerran pohjoisrannalla asuva Piia tunnustaa olevansa siinä määrin toiminnan ihminen, että paperityöt harmittavat häntä.

Siitä huolimatta hän on toiminut myös Kaks kertaseuran sihteerinä. Kun puheenjohtaja pyytää häntä siihen toimeen, hän kohauttaa olkapäitään:

- No, jonkunhan on tehtävä nekin hommat.

Mutta Kulttuuri- ja toimintatyöryhmä on hänen ominta alaansa. Työryhmään kuuluu kaksitoista naista, Piian mukaan kaikki keskenään ihan erilaisia.

Hän kutsuu ryhmää ”nauruterapiaksi”. Kokousiltoina Kaks kertatalo raikuu, kun naiset päästävät ideansa räiskymään.

Kyse ei tietenkään ole pelkästä hauskanpidosta. Ideat jalostetaan tapahtumiksi, tehtävät organisoidaan ja jaetaan. Ja sitten pannaan toimeksi.

Toimintasuunnitelman teko porukalla on antoisaa: kootaan hauskimmat ideat ja suunnitellaan niiden toteutus.

- Ilon kautta, Piia sanoo mietteläästi.

- Siksi kai minä olen näissä mukana. Haluan jakaa iloa muillekin.

Viimeksi tehtiin kaupunginosaviikon suunnitelma. Viikolle mahtuu geokätköilyiltä, makkaranpaistoa Kaksikerran Erän laavulla, jouluaskarteluilta, valokuvakilpailun palkintojenjako, ja tietysti kirkko ja kirkkokahvit.

Valokuvakilpailusta ollaan erityisen ylpeitä. Piian mies Jukka Lämsä, valokuvaharrastaja henkeen ja vereen, on saanut kilpailun tuomariksi Tapio Kaislan, tämän vuoden Vuoden Luontokuvakilpailussa palkitun valokuvaajan.

Osallistuva johtaja

Piian elämä on muutenkin silkkaa toimintaa. Työkseen Nakolinnan Rauta Oy:n romuliikettä hoitava Piia on ns. osallistuvaa johtajatyyppeä. Kaksikertaseuran toiminnassa hän on aina mukana tarttumassa töihin.

Puheenjohtaja Markku Kalliomäki kertoo esimerkin. Kun Kaksikertatalolla rai-vattiin pois vanhaa laituria, mukana oli raavaita kaksikertalaismiehiä - mutta kuka kantoikaan enimmäkseen lankkupinot rannasta: tietenkin Piia.

Töissäkin hän kipaisee tämän tästä toimistosta romupihalle katsastamaan kuormia, heittelemään rautaa, ratkaisemaan miesten kanssa lajitteluongelmia.

- Täytyyhän minun tietää, mitä kentällä tapahtuu, hän selittää.

Kyllä Piia tietää. Hän on pikkutyöstä asti kulkenut isoisänsä vuonna 1928 perustamassa romuliikkeessä. Isoisän jälkeen rautafirman ottivat haltuunsa Piian vanhemmat.

Siinä välissä Piiasta piti tulla kultakaupias, mutta hän väsyi naisistuvaan alaan. Romuliikkeen miesten kesken asiat olivat selvempiä, hän havaitsi, ja hakeutui töihin Nakolinnaan. Ensinnäkin kentälle lajittelemaan, sitten vähitellen siisteihin sisätöihin.

- Äiti on vielä omistajana ja johtajana, mutta hän puhuu jo eläkkeelle lähdestä, Piia sanoo.

Romukauppiaitten puheenjohtaja

Työn kylkiäisenä Piialle on langennut tehtäviä myös Suomen Romukauppiaitten liitossa. Nyt syksyllä hänet valittiin liiton puheenjohtajaksi jo seitsemänneksi vuodeksi.

Piia teki varmuudeksi selväksi, ettei kahdeksatta vuotta tule. Muut saavat tarttua nuijaan.

- Mutta yhteistyö liiton kautta on tärkeää. Romuliikkeet käyvät myös kauppaa keskenään: kun vaikkapa yksi tilaa koko laivalastillisen romua ulkomailta, tarvitaan muitakin jakamaan lastia.

Romukauppa on Piian mukaan myös tulevaisuuden ala. Metallien kierrätys on yhä tärkeämpää. Myös koneiden yhä lyhyempi elinkaari kiihdyttää kierrätystä, mutta niiden haittana ovat lisääntyneet muoviosat.

Piia ei tosin pidä mahdottomana, että romuliikkeet metallinkäsittelyn lisäksi kierrättävät myös muoveja. Sekin on tulevaisuuden ala.

Kaksikertalaisuus äidinmaidossa

Kaksikertalaisuuden Piia sanoo saaneensa äidinmaidossa.

Sillä hän viittaa äitiinsä, joka pikkutyöstä lähtien kirmasi ylös ja alas samaa kallioista rinnettä, jonka päältä Kramsu & Lämsä nyt katselevat talonsa mahtavista näköalakkunoista taivaan valoa hohtavaa Höyttistensalmea.

- Äidin isä hankki tämän tontin Kaksikerran pohjoisrannalta ja rakensi pienen kesämökin. Siellä äitini vietti lapsuutensa kesät, ja hänen jälkeensä minä ja sisaruseni. Ja vuonna 2002 lunastimme mökin omalle perheellemme, Piia selvittää.

Mökille tultiin heti, kun koulut loppivat, ja takaisin kaupunkiin muutettiin

viikkoa ennen koulun alkua. Liikkuvainen perhe ajeli usein päivittäin kaupunkiin, matkalla käytiin kotona Hirvensalossa kastelemassa kukat tai hakemassa milloin mitäkin.

Yhdeksän vuotta sitten mökkisaunan lauteilla istuneet Piia ja Jukka saivat hullun idean: rakennetaan tähän talo ja ruvetaan kaksikertalaisiksi!

Saunassa synty ideoita

Hulluja ideoita saa hänen mukaansa saunassa. Vakavammat ideat syntyvät lenkillä. Kaikki yritetään silti toteuttaa, hulluja tai ei.

Isoisan mökki purettiin siis pois - uusia rakennuspaikkoja ei tontille saanut perustaa - ja yhdeksässä kuukaudessa rinteeseen päälle nousi valkoinen kivi- ja lasitalo. Lasia on paljon siksi, että näköala kirkolle, salmelle ja sen yli kohti Turkua on perheelle niin rakas.

- Arkkitehti halusi terassin etelän puolelle, mutta siitä olisi näkynyt vain metsää. Pohjoisrinne on oikea työmiehen ranta: töitten jälkeen istutaan laskevan auringon hehkussa ja ihaillaan veden hohdetta. Illalla tuolta loistavat kirkon valot, Piia Kramsu esittelee.

Aprillipäivänä 2006 perhe muutti näköalataloonsa. Kaikki kolme lasta - Piialla on yksi poika ja Jukalla poika ja tytär - kotiutuivat mutkattomasti maaseutu-asumiseen. Piia uskoo, että maalla ja

luonnon keskellä asuminen on antanut heille jatkoajan lapsuuteen.

- Täällä he saivat painia keskenään rantavedessä ja tehdä hiekkakakkuja vaikka teini-ikäisinä, hän nauraa.

Koulu- ja harrastuskuljetukset lomituiivat työaikoihin loputtomaksi palapeliksi, jonka palaset venyivät tarpeen mukaan. Kun Piia sai vietyä pojat omiin pelipaikkoihinsa, hän ajoi uimahallille tai lähti lenkille. Pojat tiesivät, että äiti tulee hakemaan sitten kun on itse valmis.

Kun lines sai ajokortin, kyytirumba helpottui. Nyt on jo helppoa, kun lapset ovat jo lähes omillaan.

Tilkkutyön ilo ja autuus

Piia saa lisää aikaa omille harrastuksilleen. Kaksikertaseuran ja kuntoilun lisäksi hän rakastaa tilkkutöitä ja kutoo villasukkia takkatulen loisteessa.

- Ei television, hän täsmentää. - Televisiota katsoessani nukahdan helposti. Takka ei nukuta samalla tavalla...

Tilkkutöitä hän tekee vakavissaan, mutta nauru suupielessä. Nauru syntyy iloisessa naantalilaisporukassa, joka koontuu kuukausittain tilkkuasian ympärille.

Harrastuksen tuloksena on silmiä hiveleviä sisustustekstiilejä: oranssia, mus-

taa ja valkoista, tähtikuvioita, kukkia pöytäliinoissa, tyynyissä, torkkupeitossa.

- Nämä ovat Halloween-juhlien jäljiltä, Piia selvittää.

Kun hän vaihtaa sisustuksen joulun odotukseen sopivaksi, kaapista tai ompelukoneelta ilmestyy uusia tilkkutöitä.

Tilkkutyöläisillä on Suomessa oma yhdistys, Tilkkuyhdistys Finn Quilt, jossa on yli 1600 jäsentä. Naantalin tilkkukilta pitää töistään myös näyttelyjä, ja tilkkutöitä lahjoitetaan ajoittain TYKS:in Keskolalle ja syöpälapsille.

Tilkkujen teonkin ilo laajenee monen iloksi ja hyödyksi.

Kuvat: Jukka Lämsä.

Kaupunginosaviikko

Kakskerta 1.12. - 7.12.2014

Maanantai 1.12.

Geokätkeily-ilta ja makkaranpaistoa laavulla

Geokätkeilyn oppaana toimii Satu. Geokätkeilyn jälkeen kävelemme Kakskerran Erän laavulle Hyyrtiläntielle paistamaan makkaraa. Muista säänmukainen vaateutus ja mielellään taskulamppu mukaan. Järj. Kakskerran Erä ry ja Kakskertaseura ry.

klo 18-20 Brinkhallin uimarannan tienhaara, pysäköinti uimarannan parkkialueelle.

Paikalle pääsee bussilla nro 15 kaupatorilta kello 17:00 Brinkhallin kautta.

Tiistai 2.12.

Sota-ajan lauluja

Tule laulamaan yhdessä sota-ajan lauluja! Laulattajana toimii Matti Hautamäki. Paikalla kahvitarjoilu. Järj. Tiistaikerho.

klo 12-14 Kakskertatalo, Vapparintie 118

Paikalle pääsee bussilla nro 15 kaupatorilta kello 11:00 Myllykylän kautta

Askarteluilta

Tule askartelemaan koristeita kuparilan-gasta tai tekemään joulukortteja. Materiaalit löytyvät paikanpäältä. Järj. Kakskertaseura ry.

klo 18-21 Kakskertatalo, Vapparintie 118

Paikalle pääsee bussilla nro 15 kaupatorilta kello 17:20 Myllykylän kautta

Keskiviikko 3.12.

Metsäkirkko ja glögiä

Kokoonnutaan kartanon etupihalla, josta lähdetään lyhtykulkueena metsäkirkkoon. Hartaushetken jälkeen palataan takaisin kartanolle glögille, jossa myös halukkaille kartanon tilojen esittely. Pukeutuminen sään mukaan. Ota mukaasi lyhty tai taskulamppu. Järj. Brinkhallin ystävät ry -Brinkhalls vänner rf, Kakskerran Kaksoispiste ry, Martinseurakunta ja Suomen kulttuuriperinnön säätiö.

klo 18-20 Brinkhallin kartano, Brinkhallintie 414

Paikalle pääsee bussilla nro 15 kaupatorilta kello 17.00 Brinkhallin kautta

Torstai 4.12.

Linnunpönttöjen tekoa

Tehdään linnunpönttöjä valmiista paloista! Kaikenikäiset tervetulleita rakentamaan. Järj. Kaksikerran Erä ry.

klo 17-20 Kaksikertatalo, Vapparintie 118

Paikalle pääsee bussilla nro 15 kaupporilta kello 16:15 tai 17:20 molemmat Myllykylän kautta.

Perjantai 5.12.

Leikki- ja peli-ilta

Monikultuuriset leikit ja pelit vanhassa Brinkhallin kartanon miljöössä kaikenikäisille. Osa tapahtumasta ulkona, joten pukeutuminen sään mukaan. Järj. Kaksikerran Kaksoispiste ry.

klo 18-19.30 Brinkhallin kartano, Brinkhallintie 414

Paikalle pääsee bussilla nro 15 kaupporilta kello 17:00 Brinkhallin kautta

Kuva: Jaana Majatie.

Lauantai 6.12.

Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus, kirkkokahvit ja valokuvakilpailun tulosten paljastus

Itsenäisyyspäivän jumalanpalveluksen pastorina Lasse Mustonen. Tilaisuuden jälkeen kynttiläkulkue sankarihaudoille, jonne sytytetään sotaveteraanien lahjoittamat kynttilät, sekä seppeleen lasku. Kirkolta siirrymme Hennalan seurakuntakotiin (Hennalantie 10), jossa kirkkokahvit ja Kaksikertaseuran valokuvakilpailun tulosten julkistaminen. Järj. Martinseurakunta, Kaksikerran Kaksoispiste ry ja Kaksikertaseura ry.

klo 12-14.30 Kaksikerran kirkko, Kaksikerran kirkkotie 110

Paikalle pääsee bussilla nro 15 kaupporilta kello 10:45 Brinkhallin kautta. Hennalaan siirtyminen autoilevien kyydissä

Sunnuntai 7.12.

Museotorpan esittely

Tule tutustumaan torppaan! Paikalla buffetti. Järj. Kaksikerran kotiseutuyhdistys r.y.

klo 12-14 Salmenrannan museotorppa, Salmenrannantie 4

Paikalle pääsee bussilla nro 15 kaupporilta kello 10:45

Kaunis ja lämmin syksy on vaihtumassa kohti talvisia päiviä. Kelloja on taas siirretty, mikä minusta on aivan ”järjetöntä”. Myös toiminta yhdistyksessä on loppusuoralla tältä vuodelta.

Kulunut vuosi on ollut tapahtumarikasta. Jäsenet ovat olleet mukana kiittävästi. Uusia jäseniä olemme saaneet, mikä on todella hieno asia.

Vielä on toimintaa joulukuussa:

museotorpalla on 7.12. klo 12-15 avoimet ovet, buffetissa myydään kahvia + muuta.

viime vuonna suuren suosion saanut joulumyyjäistapahtuma on 14.12. klo 12-15. Buffetissa myydään riisipuuroa, väskynäsoppaa, kahvia ym. Museotorppa somistetaan jouluiseen asuun! Ja

tietysti siellä on paikallisten saarelaisten tuotteita myynnissä! Ilmoittautumiset minulle puh. 0400-707199 marraskuun aikana, paikkamaksu on 10 euroa.

Toimintavuosi 2015 alkaa perinteisesti yhdistyksen vuosikokouksella 29.3.2015. klo 15.00.

Keväällä on siivous-, piha- ja aitalakoot - olemme uusimassa perinneaitaa ym. Olemme myös mukana Kakskerta-päivillä, Kesämyyjäistapahtuma on 4.7.2015 ja perinteinen retki on elokuussa. Uutuutena elvytämme mattojen- ja poppanankudonnan!

Kiitos jäsenille ja yhteistyökumppaneille kuluneesta vuodesta 2014!

Toivotan Hyvää Joulua ja Onnellista ja tapahtumarikasta vuotta 2015!

Kakskertaseura tiedottaa

Kakskerran kaupunginosaviikon jälkeen saarilla virittäydytään joulun tunnelmaan kaikille avoimissa joulunalustapahtumissa:

Kotiseutuyhdistyksen myyjäiset pidetään jouluisen asuun somistetulla Museotorpalla, Salmenrannantie 4, 14.12.2014 klo 12-15. Paikallisten saarelaisten tuotteiden ohella myynnissä on riisipuuroa ja väskynäsoppaa sekä kahvia.

Perinteisen Saaristolaisjoulupöydän antimista nautitaan sunnuntaina 14.12.2014 klo 14 Hirvilammella, Vapparintie 692. Lähemmät menu- ja hintatiedot

dot saa Kakskertaseuran nettisivuilta www.kakskertaseura.fi tai soittamalla Merja Suomiselle 0400 788 154, jolle myös pöytävaraukset tehdään 8.12.2014 mennessä.

Kauneimmat joululaulut lauletaan Kakskerran kirkossa 14.12.2014 klo 16. Kakskertaseura tarjoaa tilaisuuden päätteeksi glögiä ja pipareita huoltorakennuksen ulkokatoksessa.

Joulukirkko Kakskerran kirkossa aattona 24.12.2014 kello 14 ja 15 sekä jouluaamuna 25.12.2014 kello 8.

© Jukka Lämsä

KUMPPANINA PARAS

PELIFE

WWW.PUHDASTULEVAISUUS.FI

Jätevesiasiat kerralla kuntoon!

Meiltä saat kaiken mitä järjestelmääsi tarvitset

- suunnittelu ja asennus
- lupa-asiat

Suodatuskasettipaketti

- helppo ja vaivaton maaperäkäsittelyjärjestelmä
- omakoti ja vapaa-ajan asumisen tarpeisiin
- mitoitettu 1-5 henkilölle
- CE -merkitty

Ota yhteyttä: Suomen Pihakaivo Oy | www.pihakaivo.fi
Juhani Rinne p. 0400 788 358 | juhani.rinne@pihakaivo.fi | Miika Ruohonen p. 040 1729 444

JOULUN PARHAAT HERKKUPALAT

kinkut, pateet,
makkarat...

...joululaatikat,
salaatit

Tilaukset:

SATAVAN KYLÄKAUPPA OY

Kaksikerrantie 679, 20960 Turku

puh. 0400 151 431

sähköposti: satavankylakauppa@gmail.com

Avoinna joka päivä 9 - 21

Tavallista parempi Ruokakauppa

Samassa kiinteistössä kanssamme palvelevat myös

Otto.

Vanha Kaksikerrantie 1, puh. 0400 140 870

ark. 7-21, la 7-18, su 12-18

Merikaupan joulu

Linnankatu 37b Turku

Martin- ja Myllysilän välissä - puh. 040 761 8484

**Auki: ma/ti/ke/pe 10 - 17, to 10 - 18, la 10 - 14
joulukuussa su 12 - 15, vko 51-52 ark. 10 - 18
myös nettikauppa: www.oceanspirit.fi**

MARTEKKA OY

Rantaruonankatu 4
21100 NAANTALI

RAKENTAMISTA AMMATTITÄIDÖLLÄ

Jukka Ronkanen

0400 536 987

Antti Laakso

0400 545 987

ironkanen@jippii.fi

anttilaakso7@gmail.com

PALVELEVA

KUKKAKAUPPA

ILOSSA JA SURUSSA
JO VUODESTA 1948.

Kukkakauppa Tähti

Aninkaistenkatu 1, 20100 Turku

Puh. 02 231 7836

www.kukkakauppatahka.fi

katja.toivonen@kolumbus.fi

SÄHKÖASENNUS S. LINDHOLM OY

KOLLINTIE 101

20960 TURKU

040 8288364

sami.lindholm@pp.inet.fi

www.sahkoasennuslindholm.fi

SÄHKÖSUUNNITTELU,
URAKOINTI, TARVIKEMYynti JA
TARKASTUKSET

KIINTEISTÖ- JA RAKENNUSPALVELU MIKKO LEHTO OY

www.mikkolehto.fi
p. 040 522 6346

Alueellinen rakennusliike:
-uudisrakentaminen
-saaristorakentaminen
-korjausrakentaminen

PIHATALKKARI

T;mi Ismo Kaskimäki
Suoritan Kakskerta / Satava – alueella
"pihatalkkari" – töitä.

Huom, talonmiespalvelumaksuista saa
tehdä kotitalousvähennyksen verotuksessa!

Esim. pihasiivoukset, nurmikon leikkaut ,
polttopuut, pihakalusteiden huollot ,
lumityöt, ikkunoiden pesut ja vaikka
asioilla käynnit !

Palveluksessanne
Ismo Kaskimäki
puh: 0400-520181

ismo.kaskimaki@gmail.com

Taksipalvelun saat edelleen
samasta numerosta!

KAKSKERRAN SEURANTALO Viihtyisä perhejuhlien pitopaikka
Tilaa 130 henkilölle Tiedustelut puh. 050-3479918
Samppaantie 90, 20960 TURKU (Satavan saari)

The background of the advertisement is a photograph of a red truck with a white canopy. The truck is parked in front of a large, multi-story stone building with several windows. The building has a mix of light-colored plaster and exposed stone. The sky is overcast.

**Kun tarvitset
viemärien ja kaivojen
huolto- ja avauspalvelua
ota yhteyttä!**

WWW. **IMUAUTO.FI**

**Kuljetusliike
Kallio K&H Ay**

puh. 02 2385 805

www.imuauto.fi

Sora-, sepeli- ja multatoimitukset

KULJETUSLIIKE TERO KOSKELAINEN OY

Pappilantie 8, 21230 Lemu
0400 823 434 Tero Koskelainen
0400 782 044 Manu Koskelainen
www.kuljetusliike-koskelainen.com

Harjattulasta persoonalliset ja edulliset juhlatilat sekä kokouspaketit kaikkiin tarpeisiin:

Ravintola Wanha Talli,
Kartanon sali,
Lasipalatsi,

auditorio, kokoustilat,
kolme rantasaunaa,
monipuoliset majoitustilat,
hyvät liikunta- ja
virkistysmahdollisuudet

Kysy lisää ja pyydä tarjous!

maarit.saikkonen@harjattula.fi
p. 020 748 8672

Harjattulantie 80
20960 Turku

www.harjattula.fi

Täyden palvelun telakka Turussa

- laiteasennukset • sisustus- ja puutyöt
- moottorikorjaukset • kuitukorjaukset
- valtuutettu VOLVO PENTA Service-piste
- vahaukset, myrkkymaalaukset
- mastoklinikka
- talvisäilytystä kentällä, katoksessa ja lämpimässä
- laituri paikkoja suojaisessa satamassa

SATAVAN
VENEPALVELU OY

avoinna arkisin klo 8-16

Samppaantie 385, 20960 Turku
P. 020 735 1414

svp@satavanvenepalvelu.fi
www.satavanvenepalvelu.fi

Kuva: Jaakko Tolonen.

FORMECO

RAKENNUSLIIKE

RAKENNUSALAN TYÖT

PERUSTUKSISTA VESIKATTOON.

SOITA JA PYYDÄ TARJOUS.

**FORMECO OY
VAPPARINTIE 714
20960 TURKU**

**0408328483
INFO@FORMECO.FI**

WWW.FORMECO.FI

Kodin perusparannukset AMMATTITAITIDOLLA

Kattoremontit

Ulkoverhoukset

Ulkomaalaukset

Ikkunat ja ovet

Prima
pintaa perusteellisemmin

www.prima-rakentajat.fi

044 976 2690

**SÄHKÖASENNUKSET
AMMATTITAITAIDOLLA**

Teppo Ruusu 044 594 4606

Esa Taipale 0400 990 416

e-mail: posti@rt-sahkoasennus.fi

Peruskalkittua ja lannoitettua
SEULOTTUA MULTAA
sepeliä, murskeita, soraa,
hiekkaa, leikkihiekkaa,
seulottuja kiviä
myös isoja kiviä
perille toimitettuna

SORALIIKE SUOVANEN AY

www.soraliikesuovanen.fi

puh. 0400 223 160 Rusko

Vesi ja Viemäröinti

KUN HALUAT PARASTA SEKÄ SAARILLE ETTÄ YMPÄRISTÖLLE!

2X - lehden toimitus

Julkaisija: Kakskertaseura ry

Päätoimittaja: Markku Kalliomäki
markku.kalliomaki@ppm.inet.fi
0400 508 951

Toimitussihteeri: Jarkko Koskinen
jarkos@utu.fi
0400 822 855

Ilmoitusmyynti: Kati Lehtonen
eeni.leht@gmail.com
040 549 8940

Taitto ja ulkoasu: Malla Avenius / Painola

Painopaikka: Painotalo Painola
T. Nieminen Oy

Ilmoitushinnat ja ilmoitusten koko (mm)

1/1 takakansi väri	300 €	148 x 118 + 3 mm leikkuuvarat
1/1 sisäsivu väri	250 €	148 x 210 + leikkuuvarat tai 138 x 199
1/1 sisäsivu musta	200 €	kuten yllä
1/2 sisäsivu väri	150 €	vaaka: 148 x 103 + leikkuuvarat tai 138 x 97 pysty: 72 x 210 + leikkuuvarat tai 68 x 199
1/2 sisäsivu musta	120 €	kuten yllä
1/4 sisäsivu väri	100 €	pysty: 68 x 97 tai vaaka: 138 x 46
1/4 sisäsivu musta	60 €	kuten yllä

Liity nyt jäseneksi

Seuran varsinaiseksi jäseneksi pääsee toimialueellamme joko vakinaisesti tai osan vuotta asuva tai työskentelevä henkilö tai muukin seuran tarkoituksiperät hyväksyvä henkilö, jonka seuran hallitus hyväksyy.

Samassa taloudessa voi olla vähintään yhden pääjäsenen lisäksi haluttu määrä sivujäseniä. Seuran jäsenkirjeet ja kokouskutsut sekä 2X-lehti postitetaan pääjäsenelle. Sivujäsenet ovat pääjäsenten tavoin seuran täysivaltaisina jäseninä oikeutettuja osallistumaan seuran toimintaan ja päätöksentekoon vuosikokouksessa ja toimielimissä. Tälle vuodelle vahvistetut jäsenmaksut ovat pääjäsenelle 20 € ja sivujäsenelle 4 €.

Kakskertaseuran kotisivut ovat osoitteessa www.kakskertaseura.fi. Sieltä löydät muun ohella seuran uutiset, tiedot tapahtumista, seuran säännöt sekä tiedot hallituksesta ja toimikunnista.

Seuran jäsenenä saat TPK:n jäsenkortin ja sinulla on mahdollisuus solmia Turku Energian kanssa sähkösopimus TPK:n neuvottelemaan jäsenhintaan sekä saada alennusta TPK:n yhteistyökumppaneiden liikkeissä asioidessa. Turku Energian sopimukseen liittyvät asiakirjat saat halutessasi hallituksen jäseneltä Liisa Nummelalta, liisa.m.nummela@gmail.com tai puhelimitse 050 555 8628. Hän lähettää sopimuslomakkeen postitse.

Sähköpostilla lähetämme jäsenille tiedotteita, joten on tärkeää, että ilmoitat seuralle sähköpostiosoitteesi.

Jäsenrekisterin tietoja käytetään vain seuran jäsenpostituksiin sekä sähköiseen tiedottamiseen.

LIITYN JÄSENEKSI

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero ja -toimipaikka _____

Puh. _____

Sähköpostiosoite _____

Perheen lisäjäsenet _____

Jos olet kesäasukas, missä saareissa asut? _____

Toimita hakemus seuran puheenjohtajalle tai sihteerille, osoitteet ovat toisaalla tässä lehdessä, tai seuran sähköpostiosoitteeseen kakskertaseura@kakskertaseura.fi. Liittymislomakkeen voi täyttää myös seuran kotisivulla.

Kakskertaseura ry

Kakskertaseura ry c/o Markku Kalliomäki
Seiskarinkatu 7 A, 20900 Turku
kakskertaseura@kakskertaseura.fi

Kakskertaseuran hallitus 2014

Markku Kalliomäki, Puheenjohtaja
Seiskarinkatu 7 A, 20900 Turku
markku.kalliomaki@ppm.inet.fi
0400 508 951

Seppo Muurinen, Varapuheenjohtaja
Monnoistentie 5, 20960 Turku
muurinens@gmail.com
258 7805, 0400 763 822

Jarkko Koskinen, Sihteeri, Rahastonhoitaja
Peltolantie 6 D 124, 20720 Turku
jarkos@utu.fi
0400 822 855

Tamara Holmberg
holmberg.tamara@gmail.com
050 559 0241

Piia Kramsu
piia.kramsu@jelpekon.fi
040 779 1069

Kati Lehtonen
eeni.leht@gmail.com
040 549 8940

Liisa Nummela
liisa.m.nummela@gmail.com
050 555 8628

Minna Saukkonen
minna.saukkonen@haaga-helia.fi
040 578 2046

Heikki Uusi-Jaakkola
heikki.uusi-jaakkola@huj.fi
040 540 9600

Raimo Västinsalo
raimo.vastinsalo@gmail.com
044 3377 541

Kuva: Pirjo Koskinen.

HAARLAN K-MARKET
PALVELEE JOKA PÄIVÄ
KLO 22 ASTI

T. KAUPPIAS TURO
HENKILÖKUNTINEEN

MA-PE 8-22, LA 8-22 & SU 10-22
Haarlan liikekeskus, Aamunkoitonkatu 1

SISUSTUSLIIKE

Living
Deauville

TAIANOMAINEN
JOULU
MYYMÄLÄSSÄ JA
VERKKOKAUPASSA!

Henrikinkatu 6, 21100 Naantali
puh. 045 271 6156 info@livingdeauville.fi
AVOINNA MA-PE 10-18, LA 10-15
JOULUKUUSSA SU 1.-22.12. KLO 12-16
SHOPPAA MYÖS VERKOSSA!

www.livingdeauville.fi/shop

Itella Green

AVOINNA TUNNIN
PIDEMPÄÄN JOKA PÄIVÄ
ma-pe 9-20
la 9-16

Hirvensalon
APTEEKKI

Moikoisten liikekeskus
Pitkähellonkatu 2
20900 Turku
puh. 02 2844 666

HIRVENSALON APTEEKKI PALVELEE SIELLÄ, MISSÄ SINÄ OLET.

Hirvensalon apteekista saat monipuolisesti hyvinvointiisi ja terveyteesi liittyvät tuotteet ja palvelut. Verkkokaupparamme **saaristoapteekki.fi** toimittaa lääkkeet postitse kotiin, mökille tai vaikka työpaikalle.

Sairaanhoitajan palvelut apteekin Terveyspisteestä

Voit mittaattaa helposti ja nopeasti verenpaineen, kokonaiskolesteroliarvot, pitkäaikaisen verensokerin, hemoglobiinin tai CRP:n ilman erillistä lähetettä. Myös pienet hoitotoimenpiteet, kuten tikkien poisto tai rokotukset onnistuvat lähiapteekissasi. Varaa aika numerosta 02 2844 660 tai tule ilman ajanvarausta. Sinut ottaa vastaan sairaanhoitajamme *Hanna-Mari*.

Terveyspiste palveluksessasi

ma, ke ja pe klo 9-16
ti ja to klo 11-19

Sydämellisesti tervetuloa!

saaristoapteekki.fi

